

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L O J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

(Pillanatnyi tölvételek.)

— márc. 5.

(A nemes ifjuság.) Igazán szépen viselkedett a mai izgalmas nap a város közönsége és különösen a nemes tanuló ifjuság. Nagyobb zavargás nem volt, de azért mindenki sejteni engedte a lélek hazafias forrongását. Érdekes észleleteket lehetett tenni a főiskola tájékán. Az ablakokból a „Himnusz” és a „Kossuth-nóta” hangjai áradnak felénk. Mikor a honvéd laktanyából kivezényelt honvédséget bejelentő dobpergés hargzott fel, nagy csoportokban tödült ki egy másik csapat: a Múzsza hadserege. Hazafias dalokra zendítettek, a lelkes ifju arcokon kigyult a lángoló hazafiság és fellobbant a magyar elszántság tüze. Magyar rubás, tollas, kardos ifjak jártak keltek a főutcán, a mi jóleső látvány volt a szemnek. Igaz, hogy nem illett a helyzethez, mert illett volna ide néhány oláh booskoros, tüzös és bagolysipkás csoport, a kik a „Destepate“-t énekelnék, „Streascá”-t harsogtatnák és eljárnák a piacon a zsukatát. Hazánkban még erre is rákerülhet a sor . . .

(„Éljen, éljen ő méltósága.) Ezt a kiáltást valami szabó-féle polgártársunk hangoztatta. — Majdhogy pórul nem járt, míg végre így szabódott a szabó:

— Ugyan ne bántsanak már! Azért örülök a megrendelőm nagyuraságának, mert most már kifizetheti a kontóját!

(Vaday ur esete) Vaday kormánybiztos ur érezte meg elsőnek a királyi biztos által hozott „szenvedést és nyomort.” Ő fogadta a vonatnál, aztán — mint a ki dolgát jól végezte — nagy elszántsággal kaspaszkodott volna fel a nagyúr kocsijába.

— Bocsánat, ez a hely el van foglalva! inti le szaliden a kir. biztos. Ide az osztálytanácsos ur ő nagysága ül!

Vaday ur erre nagy pironkodva kullógott tovább. Legfeljebb azzal vigasztalhatja magát, hogy nem sokára még több hely is lesz elfoglalva Debrecen városában!

(Nemzeti eledelek.) Városunk derék polgárnagya erősen vakarja a fejét. Debrecen legujabb nagyurát meg kék traktálni valamivel, az egyszer bizonyos! De mivel, szent Isten mivel? Mivel pedig — akár-

mit mivel a jó nagyúr, hát szakácsnét kell fogadni, még pedig oláh fátát. Mert „sic fata tulere!” Az csinál majd puliszkát a nagyúr szájaíze szerint!

(A kofa és a perces.) Hogy a közönség inkább tréfásan fogadta a furcsa helyzetet, kitűnik a következő jelenetektől is: Tojásos-kofa állongál az utcán a tojásaival.

— Néné, van-e közte záptojás? kérdik tőle dévajkodva.

— Nincs azok közt! felel a kofa, de hogyha már hazafias célra kell, akkor ereket is odaadom!

Egy perces pedig kijelentette, hogy minden perecét odaadná a katonáknak, ha magyar fiuk lennének.

Egy vidéki asszony pedig éppen az egyik honvédfiutól kérdezte:

— Ugyan kérem, vitéz ur, merre van itt a csontraktár!

— Hozzák mindjárt, éppen azt őrizzük! feleli a katona nagy neveltség közt.

— Szórol-szóra így történtek az esetkék.

(Micsoda is Debrecen?) A nagyúr a Rákóczi utcán lakik. Szegény Rákóczi te! Miért nincs Debrecennek Haynauról vagy Hentzyről elnevezett utcája? Ez lenne most a helyzetnek megfelelő tréfa!

A Rákóczi utcához való utak mind el vannak zárva, ki csendőrrel, ki meg katonasággal. Hétfő van, tele a város vidéki néppel. Az egyik atyafit visszatérítik pereputyostól, szekeresetől.

— Micsoda helyen vagyok én (káromkodja el magát az atyafi nagy elkeseredésben) hogy itt nem járhat az ember szabadon!

— Ez Debrecen szabad királyi várossa! magyarazzák az atyafinak.

Pulicidae.

(Mese az őserdőből.)

Irta: Gáspár Imre.

— márc. 5

Afrika őserdőségében nagy a felháborodás. Haragszik az erdők királya, az oroszlán.

Haragtól lángoló szívvél vonulnak el tőle a nemesebb fajta vadak: a tigris, a párduc, az elefánt és tehetetlen keserűséget ápol a szívében Allatország szelidebb népe: a délceg szarvas, a szelid őzike és a többiek.

Az állatok hatalmas és kedvelt uralkodójának jelszava a „szenvedés, nyomor”, alattvalóié pedig az, hogy „nemzeti ellenállás”.

Az oroszlán kevesli az eddigi prédát és a saját őrizetere bizott testőrséget, szomszéd rengetegek megtámadására való erőt, az eltartására megkivántatott prédát, az alattvalók ellenben sokalják mindezeket és meg is tagadják tőle.

— Elveszem erőszakkal! kiált a vadon és síkság fejedelme s rémes ordításától megrendül ég és föld, reszketnek az évszázados tölgyek.

Összehívja tanácsát, a melyből részint kivonultak, részint kizárattak a nemesebb fajták, abban nem hangzik másnak szava, mint a sirokat felduló sakalé, az alattomos hiénáé, éhes farkasé és a ravasz rókaé.

— Szóljatok hű tanácsadóim, kérde tőlük az agg uralkodó, hogy térjem igába fellázadt országomat?

Egyetlen hű tanácsosa a nemesebb fajból, egy öreg tigris egyezkedést és engedményeket ajánl, békét, „a melyben ne legyen győző, ne legyőzött és ne legyen senki megalázva!”

Hanem a tanácsadók gyűlöletes haraggal, erőltetett gunnyal támadnak reá:

— Hogyisne! Az oroszlán nem engedhet még a tigrisnek sem!

Magokban pedig így vélekedtek:

— Mert békesség támadna, akkor nekünk pusztulnunk kellene és visszatérnének megillető helyükre a nálunk jobbak és nemesebbek!

— Adjatok hát jobb tanácsot! kiált az oroszlán.

— Sirba kell jnttatni az egész fajzatot, én majd fellakmározom! mond a hiéna.

— Halott nemzet fölött nincs uralkodás, inti le a balgát az uralkodó.

— Meg kell fosztani javaiktól! véli a farkas; mi majd fellakmározunk.

— Nem türök rablást! kiáltá ismét az állatok királya.

— A sakalokat reájok bocsátani teljhatalommal! javasolják a sakalok.

— Eh! gazda szégyenkeznek a cselédjéért! vélte az oroszlán.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvért, megszünteti a köhögést, vildéket, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mert hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszeráriáiban. — Ára üvegekben 4.- korona.

Végre megszólal a róka:

— Ökörtől lótanács mindez, fel-séges uram! mondá somolyogva. Ezt a nyakas fajt csak annál inkább fel-bőszítjük az erőszakkal! Csipkedni, bosszantani, kifárasztani, ez legyen a jelszó! Jobban tudom én ennek a mód-ját! Minden forradalmár irhájába, nyakára, fülébe ültessünk egy-egy undok csipkedő rovar, a pulicidae, a pedicu-lidae és a cimex-ek osztályából! Hagy nyugtalanítsák azok marásukkal, bűzők-kel a nyugtalanodókat! Annyira ki-fárasztják őket az utálatosak, hogy rövid idő múlva megadják magukat kényünkre kedvünkre, akkor aztán — véget ér az a híres nemzeti ellen-állás!

— Ez a legjobb tanács! döntött az oroszán, a ki alapjában nem is volt barátja az igazi erőszakoskodásnak.

A világszerte gyűlölt, utálatos ro-varok kötélnék állottak s hamarosan megszállták a rengeteget. Nagy baj, hogy az alkotmányvédő bizottságok nem gondoskodtak idejekorán az elűzésekhöz kellő persaporkészletről.

Hanem a harc folyik. Nem olyan biztos, hogy a tigriseket és párducokat leverhetné a puléxek, pediculusok és cimexek hadserege.

Naszády Iván Debrecenben.

A királyi biztos bevonulása

Katonaság mindenfelé.

Abcug és a Kossuth-nóta.

A teljhatalom nyilatkozik.

Diákok a szabadság-szobornál.

A megye engedelmeskedik.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 5.

A színjáték lejátszódott. Naszády Iván királyi biztos katonai díszpompával és tökéletesen védetten bevonult Debrecenbe és egyelőre rezidenciájául Rákóczi utcai lakását nevezte ki. Tehát több elővigyázattal élt, mint a boldogtalan Kovács Gusztáv, kinek balesete miatt kaptuk a királyi biztost.

Bizonyára megnyugtatta Debrecen ha-zafias, higgadt polgárságát, hogy ezuttal — apróbb zavargásokon kívül — nagyobb baj nem történt.

Ámbátor tuláradó lelkesedéssel inkább azt üdvözlöttük volna, ha a polgárság távol marad a bevonulástól és csupasz, kietlen utcák meredtek volna a bevonuló királyi biz-tos elé. — Hogy nem így történt, egyes-egyedül annak a nemzeti sajátosságnak tud-juk be, hogy a magyar nép szereti a pom-pát és a katonai színjátékokat.

A királyi biztos ma érdemleges dolgot nem végzett. Pihent és előkészületeket tett a holnapi ceremóniákhoz. Királyi biztosi tel-jhatalma holnap bontakozik ki egész nagy-ságában.

Hogy mi fog történni, ez a közel jövő titka . . . A miénk az aggódó bizalom, — Debrecen város ellenállásának sorsa tisztvi-selői kezébe van letéve.

Jöjjön, aminek jönnie kell! . . . A mai nap jelentősebb eseményeiről tudósításunk az alábbiakban tár hű képet:

A város ébredése.

Borus, fellges idő. — Amint a reggel kibontakozik az éjszakából, komor, szinte visszatartó színben tűnik fel a város. A házak tetejére gyöngye köd ereszkedik le, — mintha be akarná takarni a kíváncsi ormo-kat, hogy semmitse lássanak azokból az ese-ményekből, amiknek — kénytelen-kelletlen szemtanúi lesznek a katonai kordonba be-osztott utcák.

Alig pirkadott — foltos ruházatu, — az álmoságtól égő szemű emberek jelennek meg a láthatáron, a hajnali élet zászlóvivői az utcáprók. Mikor hozzáfognak a napi munkához, ajkuk néma, mint a sir, de sze-mük, az csodálatosan tud regélni egy meg-kapó gondolatról:

— Milyen stilszerű volna otthagyni a szemetet a kövezeten!

Lassanként más dologjáró is kerül az utcákra. Nem mondja senki, de mindegyik: érzi, hogy a mai nap fordulópontot jelent Debrecen alkotmányos küzdelmében.

Sir a nemzet . . .

Délelőtt a megszokott kép. A kinek si-et's dolga van, nem ér rá arra, hogy né-hány pillantást vessen arra az allegóriára, amely Kontsek Kornél kirakatában ragadja meg a figyelmet.

Karesu női alak, lehajtott fejjel és szét-tárt karokkal. A szemek mereven néznek egy irányba s mintha a szempillák alól egy-egy könnyesepp gördülne elő. A nő kar-ján és testén nemzetiszínű szalag van át-veve . . .

Ez a női alak megkapó szimboluma a hazafiai keservnek. A láthatatlan vád és a megtestesült fájdalom . . .

De menjünk tovább. Nincs érkezés arra, hogy a szív kitáruljon és minden érzését be-lehelje a női alak merev nézésű szeméibe . . .

Kezdődik a tánc.

Tíz óra után lehet. Katonát és csend-őrt még nem lehet látni az utcán, de a fő-kapitányság épülete felől szigoruan komoly ábrázattal feltűnik a színen a rend főre s a bevonulás szcenikai főrendezője: Dr. Vaday László id. főkapitány.

Most még nem intézkedik, csak terap-szemlét tart. Kikémleli megegyeszer azokat a helyeket, ahova katonaságot kell elhelyeznie s a rendes felügyeletet teljesítő rendőröknek ismételtlen agyukba vési teendőiket.

Tizenegyre künn lesz az utvonalon a katonaság is és akkor, megkezdődhet a tánc . . .

Katonaság az utcán.

11 órakor már megélnékül a város képe. A mellék utcákból özönlük a kívánc-siak serege a főterre. A Piac utcán ekkor már itt ott felcsillannak a szuronyok. A ka-tonaság kezd elhelyezkedni az utvonalon. Az 5-ik század jelent meg először, mely a főposta épülete előtt foglalt állást. Negyed 12 órakor már az egész utvonalat megszállva tartotta a katonaság, 14. század közös és honvéd baka, 88 gyalogos és lovas csendőr és a rendőrség. A Csapó utca torkolatát a Dégenfeldtéri részt és a Rákóczy utcát gyűrűként vonja be a kordon. 10—15 per-cel később a szekér uton elzárják a közle-kedést. A járókelőket a gyalog járdára szori-

tották. A helyenként csoportosulókat szigo-ruan szétesztetik. Csak főkapitányi igazol-vánnyal lehet a kordonon belül járni.

Félórával érkezés előtt.

Fél 12 órakor a Piac utca járdája és fasorai között valósággal hullámszik a nép-tömeg. Ember, ember hátán tolong. A tolongásban imitt, amott előlben a darutoll és a zsinóros mente. A nyüzsgő emberára-datbót egy egy nemzeti viseletben levő ifju alakja bontakozik ki. A tömeg lassu tem-póban húzódik le a vasuti állomás felé.

Ott tömörülve mindinkább nagyobb területen terjeszkedne, ha a csendőr-ség vissza nem szorítja. A kordonon belül azonban mely félkörben veszi körül az állo-más előtti térséget — senkit sem bocsáta-nak. Még a vonathoz bérkocsin érkezők sem juthatnak be az indóházba. Amint valaki ezzel a szándékkal közeledik feltartóztatják a ki-vont karddal kezükben fel és alá nyargaló lovas csendőrök, akiknek erre ki van adva a legszigorubb rendelet. A rendre, illetve a parancs betartására nagy figyelmet fordító Bodnár őrmester még a csendőrlaktanyában naponta bejáró, ismert újságírókat sem en-gedi a kordonon belül egy tapodtat sem, míg előmutatott igazolványsikat egyenként át nem vizsgálta.

Az állomás előtt.

Az állomás környéke minden oldalról meg van szállva katonaság, csendőrség és rendőrséggel. Az indóház előtti nagy térség szélét lovas csendőrség övezi körül gyűrű-ként, két oldalt van egyenes vonalban a gyalogság felállítva, míg a huszárság háttal a külső kordonnak az állomás épülete felé fordulva félkört képez, olyanformán, hogy balszárnya egyenes vonalban húzódik a pos-taépület mellett.

A rendőrség az egyes félreeső ponto-kon és az indóházban belül van elhelyezve. A csendőrség élén Marschó György őrnagy áll, az összes fegyveres kirendeltséggel pedig dr. Vaday kormánybiztos és id. főka-pitány rendelkezik.

A vonat beérkezése előtt.

Öt-tíz perccel a vonat beérkezése előtt lázas mozgalom keletkezik az állomás kör-nyékén.

Jön a vonat! Itt a vonat! hangzik egyszerre mindenfelől. A Petőfi sétányon be-lül összegyűlt óriási néptömeg között hirtelen nagy tülekedés támad. Mindenki a pá-lyaudvar felé eső részhez furakodik, hogy esetleg a királyi biztost láthassa. A fegyve-res erőt vezénylő parancsnokok és fogadta-tásra megjelent hivatali személyiségek ek-kor átmennek a perronra.

A perronon.

— A vonat 12 perccel késik; jelenti-hivatalos tisztelgéssel Schmiadt vezérő ez-redesnek egyik vasuti tiszt.

Tehát 12 perccel meghosszabbította az égi gondviselés a folyton fokozódó türelmet-lenséget!

Az első osztályu váróterem előtt sora-kozott az összekombinált díszszázad. Vezény-lője Brezniczek százados.

Indulásra készen áll a nyiregyházi vonat. — A hatalmas gép sűrű füstgomo-lyokat okád ki magából és egyszerre sötét párával telik meg a levegő.

— Nagyon nagy lesz a füst a királyi biztos érkezésekor, jegyzi meg valaki Marschó őrnagynak, aki éppen parancsokat oszt.

— Nem baj! Válaszolt az őrnagy kurtán, mire óriási hahota támad. Mindenki megtalálta az őrnagy felelete és a helyzet között a stilszerű összefüggést.

A perronon a hivatalos személyeken kívül csak a sajtó tudósítói vannak jelen, no meg két rendőr orvos: Dr. Varga Emil és Dr. Balkányi Ede, akiket a főkapitány rendelt ki — szükség esetére.

Mindketlen tudvalevőleg gyógykezelték többek között — Kovács Gusztávot is.

A türelmetlenség percről percre nő.

Itt a vonat!

12 óra után 10 perccel jelentette az állomásfőnök, hogy néhány pillanat múlva berobog a gyorsvonat.

Ideges készülődés. A diszszázad parancsnoka megadja a jelt a tisztelgésre. — Vaday id. főkapitány a teljes számban kivonult segédszemélyzet élén ünnepélyes ábrázatot ölt magára, megigazítja a szalonkabátját és egy utolsó pillantást vet körül. A karrierje van most kockára téve . . .

Végre! Hatalmas robajjal száguld be a gyorsvonat és megáll a harmadik vágányon. Az utolsó a szalonkocsi, amely a királyi biztost hozta. A szalonkocsi épen szembe van a diszszázaddal.

A gyorsvonat többi kocsijából kíváncsi női és férfi arcok kandikálnak ki. A szalonkocsiból elsőben Marjalaky Kálmán csendőrhadnaggal hat csendőr száll ki, a kik a ma reggeli gyorsvonattal Püspökladányig elébe mentek a királyi biztosnak. A csendőrhadnagy tiszteleg és utat enged a kiszálló királyi biztosnak.

Halálos csend. — Naszády nehézkesen leugrik a vasúti kocsi lépcsőről és megáll. Az arca halálsápadt és az ajkai láthatólag megremelegnek. Az első pillanatban nem tudja, hogy mit csináljon.

A pillanatnyi kínos helyzetnek Marschó csendőrőrnagy vet véget. Naszádyhoz lép és jelenti, hogy minden rendben van.

Vaday is tiszteleg, majd bemutatja a királyi biztos fogadására mezjelent hivatalos apparátus tagjait.

A királyi biztos *senkivel sem fogott kezet*.

A diszszázad ezalatt folyton tisztelgett. Naszády a hivatalos személyek kíséretében az elsőosztályú várótermen át kiment a pályaudvar előtti térre, ahol ekkorra már indulásra készen állott a katonai kíséret.

Mindeztideig egyetlen hang sem jött ki ajkán.

A megindulás.

Naszády királyi biztos a 20 számú két lovas bérkocsiba szállt fel. Mellette Vaday foglalt helyet, miután előbb még egyszer utasításokat adott a huszárság parancsnokának, gróf Stabrenberg századosnak.

A királyi biztos kocsiját két oldalról 6-6 csendőr fogta körül. A kocsi a lovak közé csapott és lassu tempóban behajtott a huszárság által képezett gyűrűbe.

A Vilmos huszárok, akik ragyogó dolmányukkal festői csoportozatot képeztek, — alig észrevehetően megrántották a kantárszárat, s a türelmetlen huszárllovak toporzékolni kezdtek.

Tompa dübörgéssel, sűrű porfelhőt verve megindult a menet a Deák Ferenc utca felé. A királyi biztos kocsiját a huszárságtól, a mely egészen közre fogta, — látni sem lehetett.

Tüntetés a Petőfi téren.

Amikor a királyi biztos kocsija a Petőfi tér mellett elhaladva befordult a Deák Ferenc utcába, a téren levő sokaság közül többen abog! le vele! kiáltásokat hallattak. A lovas csendőrök, akik legéberebb figyelemmel tartottak, erre egyszerre berontottak a tömeg közé, hogy a tüntetőket elfogják. A láрма azonban ezzel csak nagyobbodott. A megrohant tömeg kövekkel kezdte hajigálni a csendőröket, miközben izgalmas jelenet történt. Egy Ludman Lajos nevű 15 éves theológus megdobta Gagyi Lajos őrsvezetőt, aki erre vadul revolvert rántott és **rászegezve a forgópiasztolyt a fiatal emberre fenyegető hangon dühtől tajtékozva kiáltotta:**

Vigyázzon, mert lelövöm!

A következő pillanatban két rendőr termelt az ifju mellett, aki védekezni próbált a fegyveres erővel szemben, mire a csendőr — még mindig a revolverrel a kezében — ismét ráordított.

Menjen előttem, vagy a halálfa! Előre!

A rendőrök karon ragadták a theológust és kituskolták a tömeg közül. A lovas csendőr a háta mögé kerülve kényszerítette, hogy előtte haladjon. Különös látványt nyújtott a menet. A magas, nyulánk, szemüreges ifju a mellette lépdelő két rendőrrel és a háta mögött kezében kivont karddal kísérelő lovascsendőrrel.

Szuronyt nekik!

Végig a Deák Ferenc és Piac-utcán egyenesen a rendőrségre kísérték a fiatal embert a megkergetett tüntetők zajorgása közepett. A törvényszéki palota előtt haladt a menet, mikor a Petőfiterről kiszorított és szétszórt tömeg egy része a Deák Ferenc utcán vad futással menekült az üldöző csendőrök elől.

Szuronyt nekik! harsogta, bősziúten a revolveres csendőr, aki szörnyen sajnálta, hogy nem segíthetett társainak a dicstelen munkában. Ekkor történt, hogy ismét két fiatal embert tartóztattak le a csendőrök, Gilice Antal 15 éves theológust és Prizsánszky István VII-ik gimnázistát. Őket is bevitték a rendőrségre.

A piac utcán.

Ezalatt a kir. biztos háborítlanul halad kocsiján fel a Piac utcán ahol a gyalogjárók ezernyi ezer ember tolong, a kik mind kíváncsian lesik jövetelét.

Mikor a huszárpátkók dübörgése jelzi a menet érkezését, minden szem a Deák Ferenc utca torkolata felé mered.

— Lehet-e látni a királyi biztost?

— Vajjon szurkol-e nagyon?

— Szerencsétlen állapot! . . . Ilyen és ezekhez hasonló kérdések és felkiáltásokkal van tele a levegő.

Egyszerre azonban elhallgat a zsibongás. A menet gyors iramban elhalad a gyalogjáró publikuma előtt anélkül, hogy a királyi biztost bárki is láthatná.

Mikor szabad lett az utvonal, a beosztott rendőrfogalmazó nyomban intézkedett, hogy a piactól elzárt utcákat adját át a rendes forgalomnak.

„Kossuth Lajos azt izente . . .“

A huszárllovak pátkói egyetemes ütemben verték a köveket. — A menet éppen befordult a Csapó-utcába, amidőn a nagy templom tájékaról, ahonnan 48 ban a forra-

dalom szele csapta meg az országot, most ünnepélyes akkordokban a magyar nemzet csatadalát hordta szét a szellő.

A kollegium lelkes ifjusága áldozott mélységes bánatának. — Az ifjak a „Bika“ szálló előtt gyülekeztek zárt sorokban és amidőn a Csapó utca sarkára ért a királyi biztos és huszár-kisérete — a Kossuth nóta hangjai mellett megindultak a nagytemplom felé. Nem is néztek a királyi biztos kísérete felé.

Méltósággal teli, fenséges volt ez a tüntetés!

A menet a Csapó-utcán.

A legveszélyesebb volt az átvonulás a keskeny csapó utcán. A rendőrség és a katonaság itt azt sem engedte meg, hogy a közön ég nagy csoportokban gyűljön össze a gyalogjárók. A csapó utcához érve, a huszárság egy része hátramaradt és nagytemplom előtti téren állt fel további parancsra készen. A másik rész követte a királyi biztos kocsiját, amely sebes vágatásban befordult a Rákóczi-utcába és néhány pillanat múlva megállott a 11 es számú ház előtt, amelyben a királyi biztos lakása van.

Naszády kiszállt a kocsiból, megköszönte vadaynak és a katonaság parancsnokának személybiztonsága sikeres megóvását s lakosztályába vonult.

A királyi biztos otthon volt . . . Vaday ezután már csak annyi intézkedést tett, hogy fél század huszárságot rendelt a ház elé amely gróf Pongrácz századából került ki.

A gyalogjárókat a kíváncsiaktól megtisztították s a rendőrlégények nem engedtek meg semmiféle csoportosulást.

Naszádi lakása előtt.

Naszády király biztos Rákóczi utca 11 száma alatt lakik a Gyarmati-házban. A ház tulajdonosa Gyarmati mézszáros mester. Tiszteletes, hazafias polgára ez 68 városnak. Kelletlen lakójának *felmondott* még pedig *rögtöni* kiköltözést kérve. Hanem a felmondás május 15 ére már nem bírván érvényesül, három hónappal tovább kell tűnie mindazokat, a mik ott történni fognak. Mert a kir. biztos neje kereken kijelentette, hogy *nem költözik ki időnek előtte*.

Pedig furcsa dolgok történtek.

A lakó hazatérte után a ház megtelt csendőrséggel, katonasággal. A ház előtt baka jár-ke, a királyi biztost megillető disz-őrség képében. Két csendőr pedig támogatja őket. Beszéli, hogy faköpenyeg kerül a Ház elé. Eső után faköpenyeg. D. u. fél 2 órakor 30 csendőr vonul be az udvarba. A szemközti, jobboldali járdán is csendőrök cirkálnak.

Csoportosulás nincs. A járó kelők nyugodt föl sem vevéssel mennek a dolgaik után. A néphumor azonban itt is megnyilatkozik egy-két jóízű mondásban:

— Szerencsés házi ur (jegyz meg valaki a sok csendőr láttára) ettől ugyan egy csirkét sem lopnak el!

— Az ám (feleli valaki) csak hogy nem a csirkét, hanem a *héjját őrzik!*

Egyéb baj nem történt.

A királyi biztos fogad.

Egy óra körül valamennyire szokott kék-pét öltötte fel a Rákóczi utca. Elvonult a hátramaradt huszárság is s mindössze 20-30 csendőr teljesített őrszolgálatot, ezenkívül két baka járt fel és alá a ház előtt.

A királyi biztos egy órákor fogadta a sajtó képviselőit, akik hírlapírói kötelesség folytán jelentek meg nála és a következő kijelentéseket tette:

Királyi teljhatalammal fogva . . .

— Készséggel felelek a hozzám intézett kérdésekre.

— Amint láthatták, az a nagy előkészület, amelyet fogadásomra tettek, inkább csak parádé volt. Hisz a személybiztonság megóvására sokkal kevesebb katona és csendőr is elég lett volna.

— Ami tisztemet illeti, királyi hatalammal fogva . . .

A királyi biztos egy pillanatra meghökent, észrevette, hogy lapsus huguuet követett el s nyomban helyreigazította:

— Királyi biztosi teljhatalammal fogva arra fogok törekedni, hogy a rend Debrecenben mielőbb helyreálljon.

A közgyűlések összehívására iránt holnap délelőtt fogok intézkedni. Délelőtt 10 órákor a vármegyezházára megyek, ahol tudomásom szerint intézkedéseim ellen nem lesz ellenvetés. 11 órákor a városházán leszek. Felszólítom a polgármestert, hogy a közgyűlési terem ajtajairól szedesse le a pecsétet s azonnal hívja össze a rendkívüli közgyűlést. Ha felhívásomnak a polgármester nem tesz eleget, magam fogok ezek iránt intézkedni.

A megyei közgyűlést a legjobb esetben a jövő hét keddjén vagy szerdáján tartom meg. A városnál — lehet — hogy néhány nap múlva. A rendkívüli közgyűléseken bemutatnom kinevezési okmányomat, amely tartalmára nézve teljesen azonos a Rudnay királyi biztos kinevezési okiratával.

Budapestről azzal az utasítással jöttem el, hogy lehetőleg simán intézzék el mindent. Ha így nem mehet, kénytelen leszek, teljhatalammal élni. De ismétlem, hogy erre csak a végszükség fog kényszeríteni.

A királyi biztosi hivatal a megye háza főispáni lakosztályában lesz, ahol a sajtónak mindig rendelkezésére fogok állani.

A sajtó megrendszabályozása

— Nem hiszem — folytatta a királyi biztos — hogy sor kerüljön rá, de kénytelen vagyok kijelenteni, hogy azon esetben, ha a sajtó a király személyét, vagy az ön személyemet megsérti, — a legteljesebb rektorzióval fogok élni. — Ez természetesen a politikai meggyőződést nem akarja elfojtani.

A beszélgetés végén hivatkozott a királyi biztos 15 éves debreceni hivataloskodására és azon reményének adott kifejezést, hogy sikerülnie fog mindent simán elvégezni.

Ezzel a beszélgetés véget ért.

Az első intézkedés.

Eredetileg úgy volt, hogy a királyi biztos hat óráig megpihen, azután fogadja a melléje rendelt segédszemélyzetet, akiknek utasításokat ad a holnapi teendőkre vonatkozólag.

Ez a terv azonban megváltozott. Már délután négy órákor megtörtént az első intézkedés. Naszády királyi biztos Rásó István titkárt elküldte Veszprém Zoltán vármegyei alispánhelyetteshez, hogy a közgyűlési terem és a főispáni lakás kulcsait hozza el.

Rásó az utasításhoz híven járt el. — Veszprém minden ellenvetés nélkül kiszolgáltatta a kulcsokat.

A városházán.

Ezen közigazgatási bizottsági ülés volt, a midőn a tanács tagjai az első híradást kapták a királyi biztos nyilatkozatairól.

Kovács József polgármester egykedvűen fogadta a vele összefüggésben levő híreket. Szilárdan maradt az az állásfoglalása, hogy a királyi biztos intézkedéseinek nem tesz eleget, inkább lemond és megváltik állásától.

A többi tisztviselők, Csóka Samu kivételével, aki ugyancsak olyan álláspontot vall, mint a polgármester, — még nem határozták el magukban, hogy mit fognak csinálni. Bár a tegnapi megállapodáshoz egyelőre ragaszkodnak, — nem lehetetlen, hogy a polgármester lemondása után lemond az egész tisztikar.

Mindenesetre a helyzet meglehetősen bonyolult. A tisztikar kátyúja került és senki sem lát belőle kivezető utat. Ennek megfelelőleg a hangulat is eléggé konsternált.

A polgármester ellenáll.

Naszády királyi biztos gyorsan dolgozik.

Délután 5 óra tájban Zelei min. oszt. tanácsos fennjárt Kovács József polgármesternél és a királyi biztos meghagyásából felszólította, hogy a közgyűlési terem kulcsait adja át.

Kovács József polgármester a közgyűlési határozatra való hivatkozással ezt megtagadta.

Zelei a polgármester kijelentésével egyelőre megelégedett és eltávozott.

Diákok a szabadság szobornál.

Aki azt hitte, hogy a királyi biztos bevonulása után teljesen lehűlnek a kedélyek, — nagy meglepetéssel szemlélte hat óra tájban a diákság csoportosulását a szabadság szobor körül.

Egyszerű fekete magyar ruhában, darutoilas kalappal voltak az ifjak. A szemekben valósággal lángolt a hazafiai lelkesedés. A szabadság-szobor körül félkört képeztek s egyszerre minden ajkon felhangzott a magyarok imája: a himnusz. Hatalmas erővel s fenségesen szárnyalt az ének s a harsogásban ezer év minden fájdalma és minden lelkesedése egybeforrott.

Lélekemelő kép volt. A szabadság-szobor mintha megelevenedett volna, és azt intette volna, hogy a magyarok istene féltő gondtal őrködik az emberi szabadság kiválasztott népe fölött.

— Mikor a nemzeti imádság utolsó akkordjai is elhangzottak, levett kalappal Oláh Béla joghallgató lépett a szobor elé és rövid beszéd kíséretében megkoszorúta a szobrot.

A szabadság eltiprásának hajnalában az ifjak kegyelete a Kossuth-nóta eléneklésével ért véget.

A rendőrség későn értesült a megkoszorúzásról. Vaday nyomban intézkedett s a kivonult rendőrség és lovas csendőrség csakhamar szétoszlatta a még együtt levő ifjakat.

Sirva vigad . . .

A theologusok és joghallgatók a Szabadság-szobor megkoszorúzása után a Törőfőie vendéglőben gyűltek össze, ahol bor mellett hazafias beszédeket mondtak és hazafias dalokat énekeltek méltósággal és a nélkül, hogy rendőri beavatkozásra okot szolgáltatott volna.

A város hangulata.

A Rakóczi és csapó utcák környékén késő estig zajos volt a forgalom. Csendőrllovak patái dübörögtek a kövezeten, — a hullámozó polgárság zivaja hangzott s min-

den pillanatban attól lehetett tartani, hogy a kebelbe szorított szenvedélyek kitörnek és véres zavargásról csinálnak krónikát.

A mennyei gondviselés őrködött azonban a város nyugalma felett. Elült az éjféli és néptelenek lettek az utcák. A szenzációs eseményekben gazdag nap immáron a történelemé . . .

A letartóztatottakat szabadon bocsájtották.

A három letartóztatott fiatal embert nyomban előállításuk után kihallgatta Mile Pál rendőrfogalmazó, aki miután vallomásaikról jegyzőkönyvet vett fel szabadon bocsájtotta őket.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 5.

Két kérdés foglalkoztatja a kedélyeket: Kitzük a választásokat a törvényes időben? Az a meggyőződés, hogy ebből semmi sem lesz, mert a törvénytelen törvény előbb a nemzet letörését kísérli meg s csak azután — választat.

A másik kérdés, hogy lesz-e sikere Bánffy bárónak? Bánffy Dezső báró szombati nyílt levele a koalíció körében általános megdöbbenést keltett. Azóta Kossuth Ferenc a függetlenségi pártban híveinek megnyugtatóására minden este kinyilatkoztatja, hogy Bánffy Dezső báró nem maradhat meg a koalícióban. Bánffyt körülömben a hívei is sorra elhagyják. Szabó Kálmán és Óváry Ferenc már kiléptek, holnapra várják Weselényi Miklós báró és dr. Pisztory Mór kilépését, egyszóval otthagyja őt mindenki, talán — Hock Jánost és Ötvös Károlyt kivéve. A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottsága keddi esti ülésén foglalkozik ezzel a kérdéssel. Egészen bizonyosra veszik, hogy Bánffy Dezső báró nem megy el többé a vezérlőbizottság üléseire.

Az országgyűlési néppárt ma délelőtt 10 órákor értekezletet tartott Molnár János lakásán. A választások eshetőségeiről folyt a tanácskozás, de természetesen biztos értesülés hiányában határozatot nem hozhattak. Az értekezlet fél egy óráig tartott.

(Bánffy kilép a koalícióból)

Sebestyén József, az ujpárt titkára ma délután Kossuth Ferencnek kézbesítette báró Bánffy Dezső levelét, melyben **Bánffy bejelenti a koalícióból s így a vezérlőbizottságból való kilépését is.** Báró Bánffy e levelében kijelenti, hogy **erős hite van a kibontakozás lehetőségében.** — Utal arra, hogy a nemzettel szemben megindult önkény nem vehető tréfászámba, vallja azonban, hogy a kibontakozás csakis az ő, a szegediekhez intézett levelének alapján lehetséges.

(A kormány köréből)

A kormány kebelében holnap lesznek a változások. Régi miniszterek távoznak, újak jönnek. Már össze is lehet állítani bátran az új listát, amely szerint a kormány képe az lesz.

Miniszterelnök, belügyminiszter és a király személye körüli miniszter: Fejérváry Géza báró. Pénzügyminiszter: Hegedüs Fe-

renc, közoktatásügyi miniszter: Tozzt Gyula, igazságügyi miniszter Lányi Bertalan, honvédelmi miniszter Fohl Gusztáv, földmivélségi miniszter Feilitsch Arthur báró, kereskedelmi miniszter Vörös László, horvát tárca nélküli miniszter Kovacevics István.
Ez nem kombináció, ez való tény.

(Kristóffy lemondása.)

A „Magyar Hirlap“ jelenti, hogy Kristóffy belügyminiszter ma beadta lemondását

(Felfüggesztés, felmentés.)

Sopronból jelentik: A belügyvivő tudvalevőleg Baan Endre alispánt, a miniszteri rendeletek végrehajtásának megtagadása miatt, állásától felfüggesztette. Baan ügyében azonban a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya, mai ülésén felmentőleg ítélte.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

(Fohász.)

— március 5.

Isten ki a legszebb földet
A magyarnak alkotád!
Adj erőt hős nemzetének
Hogy megvédje —
Alkotmányos szent jogát.

Ezer éve hogy elküldéd
E honba e nemzetet...
Ezer éve — sokat örült
E szegény nép,
De sokat is szenvedett.

Most a „nyomor“ korszakában
S „szenvetések“ közepett
Szünjék meg te szent haragod,
Oh ne hagyd el
A hazát, a nemzetet!

Halld imáját, mit könnyei
Záporában zeng feléd,
És tanítsd meg elviselni
E száz csapást,
Ha bölcsen így rendeléd!

S ha majd a megpróbáltatás
Szent szavadra véget ér,
Hol hála imát rebegünk
Jóságodért,
Legyen szabad s nyílt a tér.

Legyen szabad e hon végre
Mint volt régen — valaha,
A mikor még nem ösmerte
Nem volt bűja, bánata!

Bihari Sándor.

— **Rendészet.** A közigazgatási bizottság mai ülésén előterjesztett polgármesteri jelentés híven beszámol arról, hogy február havában a rendőrség 200 egyént tartóztatott le. Ebből a számból ötven kerültek a kir. ügyész védelme alá, 195-öt a rendőrség büntetett meg.

— **Felolvasó est.** Csütörtökön délután 5 órakor ismét igen élvezetesnek ígérkező felolvasás fog tartatni a róm. kath. főgimnázium dísztermében. Szigmeti Károly volt debreceni üzletvezető helyettes a „Kárpát egyesület“ érdemdus elnöke fog felolvasást tartani a Magas Tátráról? Felolvasásának rendkívüli érdekességét kölcsönöz, hogy 150 vetített legnagyobb részben saját felvett fényképen mutatja be a Tátra világ-

zati kultura kérdéseit még e szomorú időkben sem szabad egy percre sem pihentetni. Érdekes volt Marschalkó Gusztáv felolvasása „Mit tehet a középiskola az alkoholizmus elleni védekezésben?“ Az előadást szívesen hallgatták a jelen levők és javaslatait, melyek a középiskola hivatását e kérdésben egészen kidomborították, egészen magáévá tette a gyűlés. Utána Sinka Sándor élvezetes és tudományos előadásban fejtegette a gyakorló tanár kiképzésének szükségét a pedagógiai elméletéből. Mindkét felolvasásért úgy a felszólalók, mint az elnök, elismerésüket nyilvánították; az elők mindkét felolvasónak a kör köszönetét is tolmácsolja. Ugyanezt teszi a bősörményi társadalom vezető férfainak szíves érdeklődésükért. A gyűlés után az egész társaság barátságos ebédhezült a Dréharsórcsarnok helyiségében. Magvas felköszöntőkben sem volt hiány. Szíves ováció tárgya volt a tanárikar elnöke, aki viszont a bősörményi gimnázium tanárikarát élén fiatal igazgatójával éllette meleg szavakban. A kirándulók egy része délután megtekintette még a volt hajdu kerület székhelyének nevezetességét a bősörményi kollégák szíves kalauzólása mellett és csak az esti vonattal tért vissza Debrecenbe.

— **A közkórház betegforgalma** februárban a következő volt. Atjött februárba 352 beteg, felvételtett februárban 366, elbocsátott 349, meghalt 20 beteg. — Március 1 én tehát ápolás alatt maradt összesen 349 beteg.

— **A közegészségügy februárban.** Debrecen város területén a közegészségügyi viszonyok februárban sokkal jobbak voltak mint januárban kanyaró, vörbeny, ronsolótorklob, számarhurut szórványosan fordult elő, de halálozás csak kanyaróban volt egy esetben. Öngyilkos lett 5 egyén, baleset útján pedig 2 egyén halt meg.

— **Romlott élelmiszerek.** Debrecen város rendőrvosai a rendőrséggel együtt február hónapban többször tartottak piacvizsgálatot. Megvizsgálták a sütőműhelyeket, péküzleteket, hentes, szatócs üzleteket, tejcsarnokokat stb. Elkoboztak pedig két esetben romlott húst, vajjal hamisított tejet. — Egy hentes üzletet s egy kisebb szállodát megvizsgálva ott tisztátalanságot észleltek.

— **Az adóprás működése.** Faust Elek pénzügyigazgató a közigazgatási bizottság mai ülésén terjesztette elő az adóprás február havi működését. Eszerint egyenes adóban 2816 korona folyt be, a mely összeg a múlt év február havában kimutatott 101962 koronánál 99146 koronával kevesebb. Hadmentességi díjban nem folyt be semmi. Bélyegjövédékben a vármegye fogyasztását is beleértve 119352 korona, jogilletékben 45912 korona, díjjövédékben 968 korona, dohányjövédékben a vármegye fogyasztásával együtt 134198 korona, fogyasztási adóban 50511 koronn folyt be. Fizetési halasztást 9 esetben engedélyezett a pénzügyminiszterium.

— **A debreceni kerületi tanári-kör Hajduböszörményben.** A hajduböszörményi főgimnáziumi tanári kar meghívta a debreceni ker. tanárikört, hogy márciusi gyűlését az 6 városukban tartsa. Dóczy Imre köri elnök vezetése alatt a kör tisztikarán kívül még többen is utaztak a reggeli vonattal a kör tagjai közül Bősörménybe. A 15 tagból álló társaságot Köböl Sámuel igazgató, Dr. Bessenyei és Marschalkó tanárok fogadták az állomáson. Hosszu kocsisor vitte a vendégeket a főgimnázium épületéhez, ahol bővillásreggeliben volt részük. A magyaros vendégseretet élvezése után a főgimnáziumot tekintették meg. 10 ez után kezdődött a gyűlés, amelyen a bősörményi tanárikaron és a debreceni tagokon kívül a város vezető férfai közül is szépszámmal jelentek meg. — Ott láttuk Kozma Sándor nyug. főgimnáziumi igazgatót; Kálmán Lajos főgondnokot, Terestényi Danielt kir. járásbíró, Somossy Bálint polgármestert; dr. Magi Kálmán v. főjegyzőt, dr. N. Szabó József t. főügyészt, Gál Bertalan v. jegyzőt, Balthazár Jenő esperest, Bernát Miklós gyógyszerészt, Oláh Sándor s. lelkeszt. Az elnök szép szavakkal üdvözli a kör tagjait és a vendégeket. A szomorú hazai közviszonyokat s ezek nyomán keletkező minden hazafira fájdalmas érzések esetelésével kezdi beszédét és azzal végzi, hogy a nem-

zeti kultura kérdéseit még e szomorú időkben sem szabad egy percre sem pihentetni. Érdekes volt Marschalkó Gusztáv felolvasása „Mit tehet a középiskola az alkoholizmus elleni védekezésben?“ Az előadást szívesen hallgatták a jelen levők és javaslatait, melyek a középiskola hivatását e kérdésben egészen kidomborították, egészen magáévá tette a gyűlés. Utána Sinka Sándor élvezetes és tudományos előadásban fejtegette a gyakorló tanár kiképzésének szükségét a pedagógiai elméletéből. Mindkét felolvasásért úgy a felszólalók, mint az elnök, elismerésüket nyilvánították; az elők mindkét felolvasónak a kör köszönetét is tolmácsolja. Ugyanezt teszi a bősörményi társadalom vezető férfainak szíves érdeklődésükért. A gyűlés után az egész társaság barátságos ebédhezült a Dréharsórcsarnok helyiségében. Magvas felköszöntőkben sem volt hiány. Szíves ováció tárgya volt a tanárikar elnöke, aki viszont a bősörményi gimnázium tanárikarát élén fiatal igazgatójával éllette meleg szavakban. A kirándulók egy része délután megtekintette még a volt hajdu kerület székhelyének nevezetességét a bősörményi kollégák szíves kalauzólása mellett és csak az esti vonattal tért vissza Debrecenbe.

— **Hymen rózsalánca.** Az elmúlt hónapban házasságra lépett ev. ref. vallású 23, róm. kath. 5, izr. 9, vegyes vallású 53 pár. Ebből látnató, hogy Hymen teljesen meg lehetett elégedve Debrecen február havi frigykötéseivel.

— **A négy évszak.** Tegnap délután fél háromtól, négy szakaszban jelentek meg a négy évszak kedves szereplői a városi színház színpadán. A debreceni jótkönyv-nőegylet fáradhatatlan buzgalommal gyűjtötte egybe azt a sok szereplőt, akik a természetben a szépséget fogják ábrázolni. A tegnapi délután a kosztümök színeinek összeállításával tel. el. Halomnyi divatlapból válogatták össze a szereplők jelmezeit, hogy a rendező könyvében harmónikus színeiből megalkothassa azt a képet, mely a színpadon az életet, a természetet legszebb színeiben mutatthassa be. A rendező bizottság gondos körültekintéssel mindent elkövet, hogy az élőképek szebbek legyenek a fővárosinál és ebben a munkában vállvetve buzgólkodnak a szereplők is. Ma délután háromtól négyig a vigjáték szereplőinek lesz olvasó próbája és négytől ötig a tavaszak első részletes próbája. A vigjáték részletes próbáját Zilahy Gyula igazgató személyesen vezeti, az élőképek szakaszonkinti próbáját pedig Lezter József.

— **A város és az állami adó.** Február hó folyamán a nemzeti ellenállás az adófizetés szempontjából teljesen érvényesült. A házipénztárnál meg sem kísérelték, hogy állami adót fizessenek be. Amikor a királyi biztos „teljhatalma küszöbén áll a város, jóleső konstatálni ezt az örvendetes ténytet.

— **Születés — halálozás.** Debrecen város kül- és belterületén az elmúlt hónapban született ev. ref. 153, ág. ev. 3, róm. kath. 32, görög kath. 7, görög keleti 1, izraelita 9 gyerek. Az összes születések száma 205. Ezzel szemben meghalt 144 egyén. A születések tehát 61 esettel multák felül a halálozásokat.

— **Uj iparosok.** Február hó folyamán 37 iparos váltott a főkapitányságnál iparigazolványt. Ezen a címen 460 korona folyt be a házipénztárba iparosiskolai célokra.

— **A katonai létszám.** A katonai létszámban február hó folyamán változás nem történt. Mindössze annyit említ meg a polgármesteri jelentés, amelyet a mai közigazgatási bizottsági ülés vita nélkül tudomásul vett, hogy a debreceni haderőnek 23 törzstiszt vendége volt.

x **Végeladás! Mentze Henrik ujdonságok áruhaza Piac és Szent Anna utca sarkán teljesen feloszlik, az összes raktáron levő árukat beszerzési áron alul árusítja el.**

x Ujtás képkeretekben Üzletben a legmodernebb képkeretek készítettnek aquerellek, krátarajzok, vagy bármilyen más képekhez metszés szerinti kivitelben. — Felhívom a t. c. vevőközönségnek a kirakatonban kiállított rámák megismerésére b. figyelmét. **Pongrácz Géza** papírgyári rak-tára a Bika-szálloda mellett.

x Orvosi tekintélyek előszeretettel rendelik csusz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányszori bedörz-sülés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 ko-rona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu“ gyógyszerész. 107—x 3.

x Az emberiség nagy tömege pusztul el, a legnagyobb elcsúsze, a tüdővész által. Szerencsére manapság már nem vagyunk tehetetlenek ezen borzasztó betegség ellen, mint annakelötte. A modern gyógy-tudomány a „Sirolin-Roche“ ban egy oly hatásos szer birtokában van, mely a tüdő-vész továbbterjedését feltartóztatja, a köhögést és köpetet csökkenti, az étvágyat és a test-súlyt emeli és ezen betegség összes jelenségeit megszünteti. Amellett ezen szer kellemesen szedhető s huzamosabb használatnál is teljesen ártalmatlan. Kapható a gyógy-szertárakban.

x Nincs többé hajhullás. Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az **Iziz** haj-szesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben **Szilcz Ferenc** gyógy-szertárában, Piac-utcán.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Kedd, márc. 6. „Baccarat.“ Színmű. (B)
Szerda, márc. 7. „Szécsi Mária“ Vig-játék Szerényi Gizella felléptével. (C)
Csütörtök, márc. 8. „Fromon és Risler.“ Színmű Szerényi Gizella felléptével „A“
Péntek, márc. 9. „Folt amely tisztít.“ Dráma Szerényi Gizella felléptével. (B)
Szombat, márc. 10. „Gül baba.“ Ope-rette. (C)
Vasárnap, d. u. „Csöppség“ Vigjáték. Bérletszünet.
Est.: „Hunyadi László. Opera. Bérlet-szünet.

* **Gül baba.** A kedves látványosság ma is telt házat vonzott. Jó előadás volt. Megemlítjük, hogy a politikai kuplék miatt megrendszabályozott **Polgár Sándor** a közönség ma is kitüntető ovációkkal fogadta.

* **Szerémi Gizella vendégjátéka.** Csütörtökön este kezd meg a magyar szin-művészet egyik igen jeles drámai művésznője Szerémi Gizella három estére terjedő vendégjátékát. A kitűnő művésznő Szécsi Mária c. kiváló vigjátékban lép fel csütörtökön este, a mely szerepben Szerémi Gizella leg-fényesebb diadalát aratta eddig. A vendég-játék iránt már azért is nagy az érdeklődés, mert Szerémi Gizellának a közel múltban e színházban is jelentős és nagy sikerei voltak és most, a mikor újra visszakért Debrecenbe, mint kiforrott, nagy művésznő ra-gyogó játékában lesz része gyönyörködni a közönségnek.

TAVIRATOR.

A vezérőlbizottság ülése.

A vezérőlbizottság ma este Kos-suth, Apponyi, Zichy Aladár részvéte-lével ülést tartott. Az ülésen Kossuth

felolvasta Bánffy levelét, majd jelen-tette, hogy ma este levelet intézett Wesselényi Miklós báróhoz, melyben kérdést intéz hozzá, hogy kik lépnek ki a koalícióból.

Kilépés a koalícióból.

Hir szerint többek között Hock János is kilép a koalícióból. Állítólag azonban megmarad a 67-es alapon.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, márc. 5.

(Déli zárlat.)

Buzakinálat és vátelkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 16,000 méter-mázsa került forgalomba gyengébb tartott árak mel-lett. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	16 72—74.
Buza májusra	16 70—72.
„ októberre	13.64—66.
Rozs áprilisra	13 36—38.
Zab áprilisra	15 40—42.
„ októberre	12.64—66.
Tengeri májusra	13.78—80.
„ júliusra	13 96—98.
Repece augusztusra	27.70—90.

Szerkesztői-posta.

K. T. Nem huzták ki.

B. S. A „Bucsu“ nem közölhető.

„Az ifjuság“ Azt kerdi tőlünk, hogy „mi az ifjuság feladata? ... Különös kérdés! Nincs tisztában már magával az ifjuság foza mával sem! Mert mi hát az ifjuság? Az ifjuság először is az első szerelem. Az első szerelem pedig nagy szó, a költőkből tudjuk, mennyi kinos üdv és üdvös, kéjes, isteni kin, mennyi sohaj, könny és kécaj, mennyi remény és lemondás, mennyi kaland és e modern világban mindenek felett mennyi ... pénz kell hozzá! Nagy lecke, magában elég arra, hogy egy-két tanévet büntötsen. Az ifjuság továbbá hit, remény és bizalom. Az ifjuság költészet, mely magát rimes és rímelen, mértékes és hangsúlyos versben jelenti ki. Ez a szelid álm és még többször ... a rakoncátlan álmatlanság. Ez a hajnal, az élet kez-dete, mely a csillagok helyett a legfényesebb fényugarat, egy napot költ fel, hogy világítson szívnek, elmének. Az ifjuság a vágy. Ime, ezért nem szabad kérdezősködnöd ifju barátaid osztály-könyvei, indexei után; az ifjuságnak mindig van dolga, az ifjuság mindig ... tanul.

Városi Színház.

Bérlet 130. szám (B)

Kedde, 1906. évi március hó 6-án:
Ujdonság! Itt harmadszor Ujdonság!

Baccarat.

Színmű 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Lebourg Charles báró	—	Békés Gyula.
Lebourg báróné	—	Ardai Ida.
Heléna	—	Markovits M.
Lebourg Amedeó	—	Szakács Andor.
De Brial herceg, tábornok	—	Deési Alfréd.
De Brechebat Armand gróf	—	Krasznay Ernő.
De Chacéroy Róbert	—	Ternysi Lajos.
Bragelin	—	Sarkadi Vilmos.

Holnap, 1896. Szerdán, március 7 én

„Széchy Mária“

Dráma.

Aggkori gyengeség

és erőtlenség ellen, mely különböző okokból, mint pl. kiállott betegségek utókövetkezmé-nyei, gyermekekénél a fogzás okozta elgyen-gülésből stb. származott, a SCOTT-féle EMULSIÓ kiváló eredménnyel alkalmaz-ható.

A SCOTT-féle EMULSIÓ iránt senki sem fog ellenszenvet érezni, mert az hatá-rosítottan jó ízű, mindenki által könnyen emészthető, minthogy az utóéletben SCOTT-féle emulzióval eljárás következtében az olaj gyorsan átmegy a test szervezetébe anélkül, hogy bármilyen emészési zavart okozna.

A SCOTT-féle EMULSIÓ kapható min-den gyógyszerészertárban.

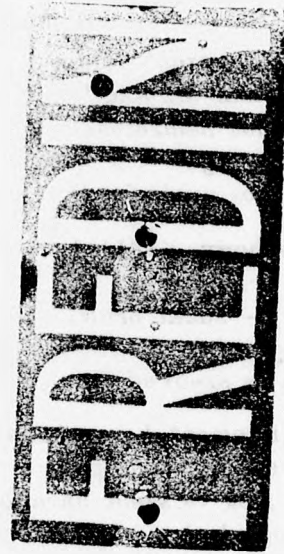
Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerész“

BUDAPEST, IV, Váci-utca 34/50
Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábélire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Ne vásároljon addig senki sem!

kinek elegáns

mell és derékfűzőre

van szüksége, míg az

Erdős Kálmánné

által készített modern

mell és derékfűző

mintákat megemelték, melyeket leg-nagyobb szakértelemmel és legújabb fa-zonra készít mérték után bárkinek.

Kívánatra mérték felvétel lakáson is eszközöl.

Tisztelettel

Erdős Kálmánné

Debrecen, Lorántffy-utca 12.

Javítást és tisztítás olcsó áron elfogad.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjlanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, N. VÁZLÓ-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA. —

MAGYAR
állam vasutak
menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
	d. u.	11	11
	d. u.	11	20
	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	este	7	07
	reggel	4	35
	reggel	4	56
	d. u.	4	56
	d. u.	5	16
	reggel	9	35
	d. u.	4	51

Budapestre érkezik		óra	perc
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Debrecenre érkezik		óra	perc
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	31

Debrecenre érkezik		óra	perc
vásártérre —	reggel	7	33
mávasuthoz —	d. e.	7	40
vásártérre —	este	6	22
mávasuthoz —	este	6	28
vásártérre —	d. u.	8	29
mávasuthoz —	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Öltözködünk
jól és olcsón a Magyar és Angol
posztó gyárak készítményeinek dus
raktárából.

Menjünk
Ranunkel H. és Fia
posztó nagykereskedőhöz.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a
Küküllőmenti
Első szőlőültetvénytelep
(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmezeje)
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait
óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntö-
tözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely
ez évben is valóban szép és minden tekintetben
kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.
és árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve

A legjobb arcz-
széplítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**
mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.
Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Serail-szappan. Kiváló toilett szappa-
nok a kenőcs használá-
sához o

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három színben, fehér, rózsás és krém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Kapható: **dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerájában.
Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszeráránban
Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszeráránban

Pserhofer-pilulák
valódiak csak ezzel a vörös fölírassal. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint leg-
régibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sür-
gösen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen,
mint az epecirkuláció závara, májbaj, szélkolika, aranyér, a belek
petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vér-
szegénység, ideges ffaejás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42
1 tekerés 6 skatulyácskával . K. 2,10

A Pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldéséve

1 tekerés Korona.	2.60	4 tekerés Korona	8.90
2 " "	4.70	5 " "	10.50.
3 " "	6.80	10 " "	18.50.

Egyedüli készítőhely,
Pserhofer J. gyógyszerára
WIEN, I., Singerstrasse 15.

A világ legjobb cséplőkészletei.
Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Hatósági engedély nélkül származékos házak között is használhatók.

112 díjjal kitüntetett!

A világ legegyszerűbb és
legtökéletesebb motor-
cséplőkészleteit,
valamint a legtökéletesebb **benzin-,
petrolin-, ásványolaj-moto-
rokat** ajánlja teljes jótállás mellett
legjutányosabb árban 3—5 évi
részletfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest, VI., Nagymező-utca 37—39.
Csak ezen telepen szereshetők be a világhírű, szabad szemmel látható befecskendező
készülékkel ellátott **gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb**
benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok és villanyos gyújtásu ben-
zinlokomobil cséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. * Olcsó árak. * Legcsekélyebb napi költség.
Aki elismert kitűnő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez.

**Tessék a pontos Kállay F. és Tsa, Budapest, Nagymező-u. 37—39.
czimre ügyelni!** Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Szőlővessző

A világhírű

'Delaware'

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.
a szőlészet kincse.

A phyloxera ellen áll!!

Leírását és árjegyzéket
ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
nagyenyiségű sima és gyökeres
DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacso.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb mellette oly ártalmatlan, mint e pirulák.

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik egy 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs mely 8 dobozt, tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerterára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

A közelgő tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindegyik konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyszintén állandó nagyválasztékok tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szájakban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvényeimet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek úgy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnagyobb pontosággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítatunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Tömeges megrendelést kér

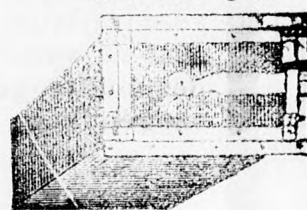
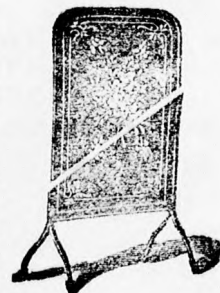
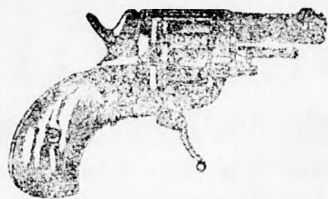
kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedése Debrecen, Kossuth-utca.

TÓTH GYULA

DEBRECEN, PIAC-UTCA 20-27-ik SZÁM

Szakszaktati alkalmi ajándék

Minden rendszerű kocsolyák, Gyermekszékek-, kocsik-, ágyak. Vadászati fegyverek és felszerelések, Revolverek és önvédelmi cikkek fa- és szénkosarak, kályhaelők. Mosdó készletek, egyszerű és a legdiszesebb kiállításba. Diszes konyha felszerelések

Tóth Gyula vaskereskedésében, Piac- u. 20 és 27 sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

120-x 1

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Czemengyára Gurahonczon szállit lassan vagy gyorsan kötő

PORTLAND-CZEMENTET,

mely a Magyar Mérnök és Építész-Egylet által megszabott normaliaikat 70-80%-al felülmulja. — Továbbá ELAD saját rendszere szerint készült

szabadalmazott hornyalt Cement-tetőcserép gyártó gépeket,

melyekkel tetőcserép-szükségletét fakeskedők, vállalkozók, gazdálkodók házilag állithatják elő.

A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságnak

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.